

ίο Παιδείας αξιοποίησε τα μετρήσιμα δεδομένα που πλέον ξεκάθαρα το νέο σύστημα και τα αποτελέσματα, «φωτίζοντας» τα κρυμμένα μακροπρόθεσμα, αμφίβολης ιστορικής αποκατάστασης και ένης επιστημονικής εξέλιξης, από τα ΑΕΙ... αποφάσεις.

Είναι προφανές ότι η συζήτηση μπορεί να γίνει επιφανειακή, καθώς πολλά από τα που μένουν φέτος χωρίς φοιτητή είναι τμήματα μονοκλή και στρατηγική αξία. Στο σημείο αυτό αναμένεται επέμβαση της νέας Εθνικής Ύψιστης Εκπαίδευσης, που να προχωρήσει σύντομα σε λεπτή και χαρτογράφηση του ανώτατης εκπαίδευσης και να εια θα προβεί στις σχετικές

αποφάσεις. «ΤΑ ΝΕΑ» παρεμβαίνει αναζήτηση και δημοσίευση των εκπροσώπων της εκπαίδευσης ΑΕΙ αλλά και μελετητών της ώστε να συλλέξει απόψεις στην άποψή τους για τα θέματα που ανοίγει από την επομένη της σύγκλησης των βάσεων εισαγωγής. Καταθέτουν τις απόψεις τους η Σύγκλητος του Ιονίου Πανεπιστημίου Φλώρος, ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου Αθηνών Γεωργίου και ο αντιπρόεδρος του Πανεπιστημίου Αθηνών Δημήτρης

Εισαγωγής

Είναι από τα τμήματα αναπροσαρμόζονται αρχικά από το υπουργείο πάντοτε προς τα πάνω (μέγεθος), στη συνέχεια αυξάνεται ο αριθμός με την προσθήκη ειδικών (ομογενών, αλλοδαπών, μεταναστών, κ.λπ.) και, συνεπώς, συγκρίνεται με την κλίση των μεταγραφόμενων. Αυτή η προβλεπόμενη σε όλα τα τμήματα λειτουργίας των κεντρικών τμημάτων, όπως έδειξαν τα αποτελέσματα, η ΕΒΕ αποδυναμώνει περαιτέρω τα πανεπιστήμια με τρόπο που απρογραμμάτιστο. Αν σε ορισμένα και οι αναμενόμενες μεταγραφές (η διαδικασία ισχύει), καθίσταται σαφές ότι ιδρύματα ακριτικής Ελλάδας, σημαντικά όργανα εθνικούς, θα πληγούν περισσότερο. Η πολιτεία θα αναλάβει την ευθύνη να οικονομικά τους φοιτητές που πληγούν, ώστε να μπορέσουν να σπουδάσουν στο πανεπιστήμιο που σπουδάζουν. Οι μεταγραφές πρέπει να ληφθούν υπόψη μόνο για σοβαρούς λόγους. Τίποτα άλλο δεν αποτελεί μεταγραφή. Σε κάθε περίπτωση, πλείνεται τόσο η αξιοπιστία του συστήματος εισαγωγής όσο και η λειτουργία των ιδρυμάτων.

Σ. Καραδήμας είναι αντιπρόεδρος του Πανεπιστημίου Αθηνών

Χάραξη προτεραιοτήτων

Η πρώτη εφαρμογή του συστήματος της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής (ΕΒΕ) οδήγησε σε μείωση των εισακτέων κυρίως στα περιφερειακά πανεπιστήμια. Μια μείωση που υπερβαίνει το 40% κατά μέσο όρο και δημιουργεί εύλογα ερωτήματα στην κοινωνία σε σχέση με το μέλλον των τμημάτων στα οποία ο αριθμός των εισακτέων είναι εξαιρετικά περιορισμένος.

Πριν δοθούν πιθανές απαντήσεις στο ερώτημα του τι μπορεί να γίνει με τα τμήματα αυτά, πρέπει να διευκρινιστεί το εξής: ο αριθμός των εισακτέων, υπό τις παρούσες συνθήκες, δεν σχετίζεται με την ποιότητα των ακαδημαϊκών σπουδών που παρέχουν τα πανεπιστημιακά τμήματα. Και αυτό οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους:

■ Ο πρώτος σχετίζεται με τα κριτήρια που κατά κύριο λόγο υιοθετούνται από τους μαθητές και τις οικογένειές τους για την επιλογή των σπουδών. Κριτήρια κυρίαρχα δημογραφικά και οικονομικά, οδηγούν μεγάλη πλειονότητα των υποψηφίων σε επιλογές σπουδών στα μεγάλα αστικά κέντρα και όχι στην περιφέρεια (ειδικά τη νησιωτική), όπου η απόσταση, το υψηλότερο κόστος διαβίωσης, η δυσκολία εύρεσης στέγης αποτελούν σημαντικούς ανασταλτικούς παράγοντες, ειδικά στην εποχή της οικονομικής κρίσης και της πανδημίας.

■ Ο δεύτερος αφορά στο γεγονός ότι τα πανεπιστήμια εξακολουθούν να μην έχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία επιλογής των εισακτέων. Για παράδειγμα, παρόλο που το σύστημα της ΕΒΕ επιτρέπει στα ΑΕΙ να ορίσουν – με συγκεκριμένους περιορισμούς – την τιμή της Ελάχιστης Βάσης, δεν καθορίζουν τον αριθμό των διαθέσιμων θέσεων προς εισαγωγή, ο οποίος διαχρονικά είναι σημαντικά αυξημένος σε σχέση με τον αριθμό που τα τμήματα και Ιδρύματα εισηγούνται με βάση τις πραγματικές τους δυνατότητες.

Η αξιολόγηση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των πανεπιστημιακών τμημάτων είναι εξαιρετικά πολύπλοκη διαδικασία και δεν πρέπει να περιορίζεται σε ποσοτικά δεδομένα εισαγωγής υποψηφίων στα πανεπιστήμια, ειδικά όταν αυτά διαμορφώνονται από συνθήκες που δεν καθορίζονται από τα ίδια τα Ιδρύματα. Αντιθέτως, η εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων – ειδικά επί θεμάτων ακαδημαϊκής βιωσιμότητας – αποκλειστικά βάσει των αποτελεσμάτων εισαγωγής είναι παρακινδυνευμένη, καθώς δεν λαμβάνει υπόψη θεμελιώδη ακαδημαϊκά κριτήρια (π.χ. τον αριθμό των μελών διδακτικού προσωπικού, τους διαθέσιμους πόρους και υποδομές, την πορεία και την απασχόληση των αποφοίτων, αλλά και την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών και της εκπονούμενης έρευνας).

Παράλληλα, όμως, του όποιου δομικού σχεδιασμού στο πεδίο της Ανώτατης Εκπαίδευσης πρέπει να προηγείται η χάραξη και υιοθέτηση εθνικών προτεραιοτήτων, ούτως ώστε να καταστεί εφικτή η υλοποίηση σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών που θα τις υπηρετήσουν. Το παράδειγμα-αντίφαση είναι επίκαιρο όσο ποτέ: μεγάλη μείωση εισακτέων σημειώνεται φέτος στο πεδίο των σπουδών του περιβάλλοντος, τη στιγμή που οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής δίνουν κληρονομία. Η αντιμετώπισή τους ως εθνική προτεραιότητα, πώς θα γίνει εφικτή, χωρίς τη συμβολή της επιστήμης;

Ο αριθμός των 54 χιλιάδων εισακτέων που ζήτησαν τα πανεπιστήμια την περσινή χρονιά είναι πολύ κοντά σε αυτόν που διαμόρφωσε τελικά το σύστημα της ΕΒΕ. Η υιοθέτηση της τεκμηριωμένης θέσης των Ιδρυμάτων επί των παραμέτρων εισαγωγής αποτελεί προϋπόθεση της ποιοτικής τους λειτουργίας. Η αξιολόγηση της βιωσιμότητας των όποιων τμημάτων πρέπει εν συνεχεία να πραγματοποιηθεί στη βάση του συνόλου των ακαδημαϊκών κριτηρίων που χρησιμοποιούνται διεθνώς. Λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις εθνικές προτεραιότητες.

Ο Ανδρέας Φλώρος είναι πρόεδρος του Ιονίου Πανεπιστημίου

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΦΛΩΡΟΥ

